

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКА
ПІДГОТОВКА: ІННОВАЦІЇ,
ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З
МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**МАТЕРІАЛИ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

Київ, 21 травня 2019 р.

УДК 378.096.147(08)

У збірнику розміщено матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Доуніверситетська підготовка: інновації, виклики, перспективи», що відбулася 21 травня 2019 року в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, м. Київ.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір цитат, наведених даних та термінологічних понять.

Програмний комітет

Голова Програмного комітету: к.філос.н., проф., проректор з науково-педагогічної роботи Бугров В.А.

Заступник голови: к.філол.н., доц., завідувач Підготовчого відділення Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий секретар : к.філол.н. Круглій А.М.

Члени програмного комітету: к.філол.н., викл. Белюга Т. В., к.філол.н., доц. Задорожна О. С., к.фіз.-мат.н., ст. викл. Каленик О. О., к.філол.н., викл. Прймай О. П., к.пед.н., ст.викл. Проскуркіна Я. І., к.філол.н., викл. Сварич Н. З., к.філол.н., викл. Шаповалова А. О., д.філол.н., проф. Юган Н. Л.

Адреса програмного комітету: Підготовче відділення Київського У імені Тараса Шевченка, вул. Васильківська, 36, каб. 94.

Поштова адреса: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, вул. Володимирська, 64/13, м. Київ, 01601, Україна

Напрямки роботи конференції:

1. Секція 1. Доуніверситетська підготовка іноземних громадян: вивчення української мови;
2. Секція 2. Доуніверситетська підготовка іноземних громадян: вивчення англійської та російської мов;
3. Секція 3. Доуніверситетська підготовка іноземних громадян: навчання за спеціалізаціями (медико-біологічна, інженерно-технічна, гуманітарна);
4. Доуніверситетська підготовка громадян України.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН: ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	5
Белюга Т.В. ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН	5
Васецька Л.І. ДИДАКТИЧНЕ ТА ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ КУРСУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ (ДОВУЗІВСЬКИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ) .	6
Гарник Л.П. МОВНИЙ КЛУБ «ДІАЛОГ» ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МОВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	9
Залібовська-Ільніцька З.В. ВИВЧЕННЯ МОРФОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	11
Погорлецька Н.В. РЕАЛІЗАЦІЯ КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ У ВИВЧЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ СЛУХАЧАМИ ПІДГОТОВЧОГО ВІДДІЛЕННЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	15
Скібан О.І., Кавин Я.М., Кавин О.М. ОСОБЛИВОСТІ ДАПТАТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ ДО МОВНО-КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ПРАКТИЦІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	28
Снігурова І.І. ГЕЙМІФІКАЦІЯ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ	33
Соловйова О.В. АВТЕНТИЧНІ ВІДЕО НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ (ДОВУЗІВСЬКИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ)	36
Флегонтова Н.М. УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА ЯК ЗАСІБ ВХОДЖЕННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ДУХОВНУ КУЛЬТУРУ УКРАЇНИ	40
Швець Г. Д. ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ НА ПІДГОТОВЧИХ ВІДДІЛЕННЯХ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ.....	47
СЕКЦІЯ 2. Доуніверситетська підготовка іноземних громадян: Вивчення англійської та російської мов	49
Валит Е. С., Хомякова О. В. ИЗ ОПЫТА РАБОТЫ В УЧЕБНЫХ ГРУППАХ С АНГЛИЙСКИМ ЯЗЫКОМ ОБУЧЕНИЯ НА ПОДГОТОВИТЕЛЬНОМ ОТДЕЛЕНИИ	49
Косенко Ю. Г. ПРЕЗЕНТАЦИЯ КОМПЛЕКСА УЧЕБНЫХ ПОСОБИЙ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ	52
Салахатдинова Э. Ш., Гончаренко Е. В., Савенко Т.Д. ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЕ ЕДИНИЦЫ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІИ ИНОСТРАННЫХ СЛУШАТЕЛЕЙ.....	56
Снігурова Т. О., Міхньов І. В. РОЗРОБКА ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	59

розвиток асоціативних механізмів; інтенсивні; комбіновані. Всі ці методи базуються на наочності матеріалу, комплексній його подачі, взаємозв'язку різних підрозділів вивчення української мови. Але особливо цікавим є метод свідомо-порівняльний, який базується на врахуванні викладачем рідної мови студентів, їх культури (у випадках, коли групи не міксовані) та традицій. Викладання матеріалу відбувається через культурну призму, педагогічне сполучення контактуючих культур. При використанні такого методу відбувається осмислене оволодіння правилами, а не механічне вироблення навичку говоріння (яке може зустрітися при використанні аудіолінгвального методу), відповідно, спостерігається усвідомлене засвоєння нової мови. Синтез свідомо-порівняльного та комунікативного методів робить простіше засвоєння української мови іноземними громадянами. Адже комунікативний метод допомагає створити умови для комфортного спілкування. Відповідно, між викладачем та студентом відбувається ефективна робота над засвоєнням нового матеріалу.

6

З метою підвищення ефективності навчання іноземних громадян української мови доцільно використовувати сучасні та актуальні методи викладання української мови для іноземних громадян, адже вони відповідають запитам та потребам сучасного інформаційного суспільства.

Васецька Л.І.

канд. пед. наук, доцент, керівник центру підготовки іноземних громадян
Запорізький державний медичний університет (Запоріжжя)

ДИДАКТИЧНЕ ТА ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ КУРСУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ (ДОВУЗІВСЬКИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ)

Привабливість навчання та якість освіти іноземців на довузівському етапі підготовки в Україні забезпечуються матеріально-технічним та інтелектуальним ресурсом закладу вищої освіти. Ефективність та раціональність організації навчального процесу повинна ґрунтуватися,

по-перше, на чітких нормативно-методичних та навчально-методичних засадах, по-друге, на дидактичній координованості навчання мови на довузівському етапі та на I курсі закладу вищої освіти, по-третє, на гармонізації навчальних програм з української мови довузівського етапу й основного етапу підготовки іноземців, і, насамкінець, на урахуванні сучасних освітніх запитів. Відповідно до названих вимог вибудовується організаційно-методична модель навчання української мови у центрі підготовки іноземних громадян (ЦПІГ) ЗДМУ.

Ми намагаємося зберігати концептуальні характеристики цієї моделі – ефективність, динамічність і адаптивність, доступність і мобільність реалізації, інформативність. Динамічність і адаптивність проявляються у послідовному і швидкому реагуванні на всі освітні виклики сьогодення, в активному впровадженню в навчальний процес перспективних інновацій, які є втіленням нових інтерактивних методів навчання, і які базуються на використанні технічних засобів навчання: комп'ютерів, телевізійних SMART панелей, інтерактивних проекторів з 7 інтерактивними дошками тощо. Проте для ефективності організації навчального процесу технічного забезпечення, безумовно, не достатньо.

Головним організуючим компонентом в освітній моделі все ж таки залишаються її методична база і рівень підготовки викладачів, які є центром усієї освітньої парадигми. Доступність і мобільність її реалізації визначають можливості легкого доступу до усіх навчально-методичних і нормативно-методичних складових цієї моделі з наступним їх використанням, оскільки всі матеріали і сценарії роботи з ними викладено на веб-сторінці ЦПІГ на сайті ЗДМУ, а також у комп'ютерному класі і в паперовому варіанті навчальних книг та онлайн-курсів для самостійної роботи. Саме усі названі принципи вибудови освітньої моделі допомагають отримувати позитивні результати у навчанні іноземців.

Організаційно-методична модель навчання української мови на довузівському етапі підготовки має виконувати наступні задачі:

1) формувати комунікативну компетенцію іноземних слухачів, тобто розвивати здібність іноземців здійснювати всі види мовленнєвої діяльності українською мовою;

2) формувати загальнопрофесійну компетенцію у контексті майбутньої фахової діяльності, тобто іноземці повинні оволодіти мовою за фахом на базі загальнонаукових дисциплін (у ЦПІГ- на базі фізики, математики, біології, хімії, інформатики);

3) формувати соціокультурологічну компетенцію у контексті соціальної та культурної адаптації іноземців до нових умов життя і навчання в Україні, до національної системи освіти.

Відповідно до цих завдань визначено змістове наповнення курсу української мови та його структурованість за такими аспектами навчання, як загальнолітературна мова або нейтральний стиль мовлення (ЗЛМ), науковий стиль мовлення (НСМ) та реалізація розмовної практики у соціокультурологічному аспекті.

Усі аспекти курсу української мови розкриті та подані у методичних матеріалах ЦПІГ, які зібрано в навчально-методичні комплекси з української мови та з країнознавства (паперовий та електронний варіанти).

Навчально-методичні комплекси або скорочено НМК представлені блоками матеріалів методико-дидактичного, навчального та методико-інструктивного характеру.

У кожному з компонентів комплексу обов'язково, по-перше, спадкоємність навчальних цілей і задач з наступним їхнім ускладненням відповідно до рівнів мовної підготовки (A1, A2, B1); по-друге, єдиний комплекс вимог до рівня знань і навичок іноземних слухачів і, по-третє, чіткі та прозорі критерії оцінювання за національною 5-ти бальною шкалою оцінок.

Отже, методична складова моделі навчання на довузівському етапі повинна характеризуватися: різноманітністю та варіативністю, модифікованістю навчального матеріалу; відповідністю рівнів мовної

підготовки (рівні A1 та A2, B1) іноземних студентів вимогам нових освітніх програм та європейських стандартів; комплексністю подання навчального матеріалу за ранжованістю, пріоритетністю та домінантністю вида мовленнєвої діяльності для формування навичок і вмінь з усіх видів мовленнєвої діяльності іноземних слухачів; оптимальним співвідношенням навчальних, дидактичних, виховних завдань для реалізації освітніх, розвивальних та виховних цілей навчання.

Гарник Л.П.

канд. політ. наук, доцент кафедри КТПД
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
(Харків)

МОВНИЙ КЛУБ «ДІАЛОГ» ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МОВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Активний рух українських освітніх послуг на міжнародний ринок і підготовка конкурентоздатних іноземних фахівців потребує дієвих інструментів організації процесу їх адаптації до нового соціуму та навчально-інформаційного простору вишу. Враховуючи, що в соціально-філософському сенсі людина є динамічною соціокультурною системою, яка формується як особистість лише в процесі взаємодії з навколишнім середовищем, мовна та соціокультурна адаптація іноземних студентів стає все більш актуальною педагогічною проблемою.

Адаптивні проблеми іноземців відображено в дослідженнях соціологів, психологів і педагогів (М. Вебер, К. Оберг, Г. Триандіс, І. Снігурова тощо). Соціокультурна адаптація – це досягнення соціальної й психологічної інтеграції з ще однією культурою, а також мовою, без втрати надбань власної [2, с. 478-481].

На підставі аналізу праць, присвячених адаптації іноземних студентів, було виявлено наступні суб'єктивні чинники, які ускладнюють процес їх соціокультурної інтеграції до українського суспільства,

**Доуніверситетська підготовка:
інновації, виклики, перспективи**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Київ, 21 травня 2019 р.)**

За додатковою інформацією звертатися за адресою:
pdconf2019@gmail.com